

Újra üzembe helyeznek egy IBM 729 Mark 5-öt

A NASA régi adatainak újrafeldolgozásának érdekében újra üzembe fog helyezni egy IBM 729 Mark 5 szalagos meghajtót.

Egy **hatvanas évekbeli** szalagos rögzítő lehet a kulcsa az Apollo küldetések által összegyűjtött, majd a NASA által elvesztett értékes információknak.

173 adatszalag pihen az ausztráliai Perthben közel 40 éve, rajta információkkal a holdporról. Ezek létfontosságúak lehetnek a tudomány Holdról szerzett ismereteinek kibővítésében, különösen amiatt, hogy égi kísérőnk ismét az űrkutatás emberi expedícióinak első számú célpontja. Sokáig a holdport teljesen érdektelen területnek tartották, jelentősége csak az utóbbi években értékelődött fel. Talán ekkor kezdett a NASA is keresgélni az archívumában az Apollo küldetések során begyűjtött adatok után, sajnos sikertelenül. Egy sydney-i számítógépes társaság felajánlása azonban új életet lehelhet az elhanyagolt tudományos területbe.

Az Apollo 11, 12 és 14 küldetések a hatvanas évek végén úgynevezett pordetektorokkal is fel voltak szerelve, amit egy perthi fizikus, dr. Brian O'Brien talált fel. A detektorok adatait visszasugározták a Földre, ahol az információkat szalagokra rögzítették. Az adatok a Sydney Egyetemen elhelyezett adatrögzítő eszközre érkeztek be, a szalagokról a NASA másolatot kapott, amik azonban - mint nemrég kiderült - egy archiválási hiba következtében eltűntek. A projektben kulcsszerepet játszó O'Briennek is volt hozzáférése a szalagokhoz, azonban a holdporról publikált tudományos írásai messze nem keltettek olyan tudományos érdeklődést, mint amire a fizikus számított.

"Ezek csupán a holdpor aktív mérései voltak, amiket az Apollo küldetések végeztek, és senki sem tulajdonított nekik különösebb jelentőséget" - mondta. "Az utóbbi években azonban kiderült, a por az első számú környezeti probléma a Holdon, hogy az utolsó Holdon járt asztronauta, Harrison Schmitt szavait idézzem." O'Brien az érdektelenségnek köszönhetően maga is elhanyagolta a holdporral kapcsolatos vizsgálatait, majd amikor az egyetem után a Nyugat-austráliai Környezetvédelmi Hatóságnál állt munkába, végleg sutba dobta a kutatást és a kutatási anyagot is. Ugyanakkor a NASA is elvesztette a szalagokról készült másolatait, ami azt jelentette, hogy az információknak gyakorlatilag búcsút inthettek.

"A NASA, ahogy weboldalán írta, rossz helyre tette a szalagokat mielőtt archiválta volna azokat" - mondta O'Brien. A NASA hibájára csak két évvel ezelőtt derült fény, azt azonban nem tudni, hogy valójában mikor tűntek el a másolatok, O'Brien szerint igen sok éve lehet, így amikor tudomást szerzett a szalagok eltűnéséről, kapcsolatba lépett Guy Holmessel, a SpectrumData adatmentő cég szakértőjével, aki felajánlotta, hogy megpróbálja felkutatni és megszerezni az eredeti adatokat.

Holmes végül az Ausztrál Számítógép Múzeum Társaság gyűjteményében lelte meg a szalagokat egy hűtőszekrény méretű hatvanas évekbeli IBM 729 Mark 5 szalagos meghajtóban. A társaság szívesen Holmes rendelkezésére bocsátotta az ódon gépezetet, azóta a szalagok egy légkondicionált szobában pihennek, ahol a cég hamarosan megkezdi az adatok helyreállítását.

"Ezek a meghajtók rendkívül ritkák, nem is tudunk olyanról, ami jelenleg üzemképes állapotban lenne" - mondta Holmes. "Nem kis feladat lesz újra üzembe helyezni. Rengeteg áramköri kapcsolás van benne, régi, messze nem olyan tiszta, mint amilyennek lennie kellene, úgyhogy lesz vele elég munkánk." Reményei szerint januárra működő képessé teszik a meghajtót, onnan pedig mindössze egy hétre lesz szükségük az 1970-es évek óta érintetlenül pihenő információk visszanyeréséhez.

Forrás: <http://www.machines.hu/cgi-bin/machines/new/cikk.cgi?cikk=521>

Kapcsolódó cikk: http://en.wikipedia.org/wiki/IBM_729